Nr. 69 Neue Jüdische Zeitung. פיעטער יאהרגאנג.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאנטאג אונד דאנערסטאג.

פרענומעראציאנס-פריז: נאנציעהריג 6 גולדען — האלביעהריג 3 גולדען — פיערטעליעהריג 1 גולדען 50 קרייצער.

דיא רעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן ווינדט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest.

פרענומעראציאנס-פריז:
נאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ 50 „
פיערטעליעהריג 1 „ 75 „

Budapest, Donnerstag 12. Juni 1884. שנת תרמ"ד לפ"ק.

נון וועהלעט!

ווענן איגזערע געשעפטסצייג לעזער דיעזע נומער אין דיא הענדע בעקאמען, ווערדען זיא צום טהייל שאן אין דיא וואהל גהען. דענן נעגען 200 וואהלבעצירק וועהלען אם 18. ד"ם. — וועס אארדען ווער פאם שטאנדפונקט דען ווער אלס יודען אנגעהיריג. איגזערע שטיממען נעבען? דאס איזט דיא פראגע! ווענן מאן אונז אלס איינאהמע אנגעבען בייגעבען בעפאכטען ווערדע, זא קאנגטע איין יעדער פאן אונז זיך דען בעסטערן „וואהרבריעדער" נעהרן דיעמס אנשליעסען אונד ער בעדירפ. טע דיענגס דאהמגעהן.

מאן ווילל אונז יעדאך פאן מעהרערען יידישען איינע אנדערשטעללונג געבען; יא זא מאכטער ארבייטעס דאריגע הין, דאס אונז דיא ייזע יאהרהונ. דערסטען פאר בעדאהרטענען מענשענרעכטע דיא ווער נאר לאנגעס ווידדע עדרעכ ערהונגען האבען. וויע. דער עגשטאנדע ווערדען; זיא באבסטען אונז גערעגען אין דיא מיטטעלארטעליכע רעכטסבעשרענקטהייט צוריקדרעגען, איגר האבען אונגעעמצליך איינע „יידענפראגע" אויפגעוואהרפן. זא מוסטען ווער דענן נעבבטע אינזערע אמעריקאנישען איבערצייגונג אדך אינזערע פינדע אם אייגע בעראלטען. אונד גענען אירהרע וואהל קעמפפען. אינזאמעדהר אלס אונזערע פינדע אייד דעם יעליעבטען פאטערלאנדע נור שאנדע אונד שאדען פערזאהרזאכען.

דיא נעמעסטנטע אפפאזיציאן האט שאן מעהרמאלס זיך אן דיא יידען נעוענדעט אם אדה. נען פאריוידפ צו מאכען אריבער, דאסס זיא בייא דער רעגיערונגסבארטהיא האלטען. אידער בלאטט — דאס „בדאפעסטער נאכלאסס" — מיינט, דאסס אין דער רעגיערונג איזט יא איין מינסטער פיליער. ווערלבער זעלבסט אין אנסטעמט איזט, דאנסט הענטע אין דיא פרעסא. עס־לא־ג־ר פאעגסט נים שאפפענדען לאנגען, אונד ווי־דאיא ווערע שאן לענגסע קוהל נעזעסט ווערדען. „נעמזעס־ריכטע" דער רעגיערונג, ווילכעס דאנסט גע־נען אונז יודען נעדעכט איזט. מאכט אונז ווידער גראבט פאריוידפ. ווייל דיא יודען אין דע־ פעליזא. בעשטאנדען אין שאפרן פר־ אבשיא זינד. ווער־ דענד דיעזע נור ארט וואהרפערדינגטער דאנגבאר־ קיט פר־ דען וואהלרען פערשטיידינגט פאן נידער־ האזא שטאמען אונד אירן דאפפעלט גערעגט ווערדען. דען מעבטען. ווענן ער צור רעגיערונגסבארטהיא נעהרארט. נאך דען אבשיידיכען אייבאהסנגען דער אנסטעמטען אונד אייך אינגס מהיליגס דער בידען מעגיארישאגען גענען דיא יודען אונד דאס יודענטהום איזט עס נור נאמרלך, ווענן ווי אם ריכטמאנג גערעגט מענגער זעהען, ווענלבע מט קראפט אונד פיער פר אונז אינטערעסען, דא דיא רעגיערונג אונד אידרע פארטהייא עס נים אטמטער טהון מאגן, אדער . . . ווילל. זא זעהר דיא יודען פאן יעדער דען מאגאריען אונד אידרען רעגיערונ־ גען מרייא ערגענבען וואהרען אונד אטמטער בייבעבן ווערדען. מיסכען דיא דאך יענע פערזאנלכקייטען־ ווהרהט אין דענגען. ווענלבע מן ווערקליכקייט ליבעראל זינד. צו ווענלבער פארטהייא זיא אדך גע־ האבען. זאלכע מענגער זינד פ־ ייליך צום נאכסטען טהייל אין דער רעגיערונגסבארטהיא צו פינדען; אבער אם ווא ש, איר אנ־ נ־ ס־ ל־ אדרי זינד עס אוך דער פארראנגעגדער ווייזע. זיא האבען דיא גלייכהייט דער קאנגסטאנזען מט נעסטאנדנים אדס. גא שפראבען, דען אנטסטעמטיגמס נעבראנדמארקט, דער טהאם אוך בעפעהל דעס נעמינדעריטערס פרייזגעלאסען אונד מט אדרעגצעריייסענדעס עליעגרזען עמפאנגען ווארדע. דער פרייזגעלאס־ מענג שריי אונד לערמסע ווענגס אם אנדער אלס אייגע אייגע אדס־ ציפאר; עס זיא אידס — ואנטס ער — אונרעכט געשעהען; דיא הערדן האבען פורכט. שטימדען ווער דאס אייזען, זא לאנגע עס וואהס איזט. שלא־ גען ווער דיא הערדען! דעס נוטען ראשהא פאלנטען אוך דיא וואהקרעטער. זיא שטרעבען זיך אונטער ווילדגס נעדיכל. מט שטאקען, נאבעלן, רעבען אונד צייגעלן בעוואפפנעט אוך דיא מיט כאראשער אונד כאלאשטאער. דיא ווייבער וואר־פען דען וואפ־ מען אין עקעלערדענגעדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאראיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מיטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטסטעמטן הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

אם נ־ י־ ט־ ר־ א־ ר־ האמטאג. וויא דיא פאנכלאוטטמען זיך מט דען אנטסטעטען פערבונ־ דען האטטען, איזט דיא אנטטעטענדע פראנקהייט אם אנטטעמטטהום אהגע אינגהרום נעבליבענען. אין וואנ־ וויטטעטע האט צוויאר דער פאפרערער פ־ אבבט פערזוכט דיא אנטטעטטטטע פאהנע צו עדדעכען. ער אוט אבער פאן דען נעאבטטעטען נטטבבעדטצער וויטמאר פאן שי מאנ־ ג־ ל־ שאגען ווארדען. נור אין סנטטע האבען דיא אנטטעטט־ טטט פאנכלאוטטטטען ווידעלע־ נאך האפפטנג פרעדהטטען אנדידאטטען פאפרערע ווטמאנדי דורכצו־ ב־ ינגען; וואהרטטיינלך ווירד יעדאך זיין גענגער קאלמאן זיעגען.

אים ו־ נ־ נ־ ג. א־ ל־ ט־ ע־ נ־ ב־ ו־ ר־ ג ווירד בע־ ריכטעט: דאס קאמטט דער לבעראלען פארטיא דעס אונג. אלטעגבורגער בעצירקעס פראטטטטט אין שאדען אטסדריקען גענען דאס פאפרעגדע דעס אנטטעטטטטטען קאנדידאטען אוטאהטטע אנדעס־ ווארדען. דער פריינגלאס־ מענג עקעלערדענגדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאראיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מטטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטטעטטען הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

אים נ־ י־ ט־ ר־ א־ ר־ האמטאג. וויא דיא פאנכלאוטטמען זיך מט דען אנטטעטטען פערבונ־ דען האטטען, איזט דיא אנטטעטענדע פראנקהייט אם אנטטעטטטטטען אהגע אינגהרום נעבליבענען. אין וואנ־ וויטטעטע האט צוויאר דער פאפרערער פ־ אבבט פערזוכט דיא אנטטעטטטטע פאהנע צו עדדעכען. ער אוט אבער פאן דען נעאבטטעטען נטטבבעדטצער וויטמאר פאן שי מאנ־ ג־ ל־ שאגען ווארדען. נור אין סנטטע האבען דיא אנטטעטטטטטען אנדידאטטען פאפרערע ווטמאנדי דורכצו־ ב־ ינגען; וואהרטטיינלך ווירד יעדאך זיין גענגער קאלמאן זיעגען.

אים אנ־ נ־ נ־ ג. א־ ל־ ט־ ע־ נ־ ב־ ו־ ר־ ג ווירד בע־ ריכטעט: דאס קאמטט דער לבעראלען פארטיא דעס אונג. אלטעגבורגער בעצירקעס פראטטטטט אין שאדען אטסדריקען גענען דאס פאפרעגדע דעס אנטטעטטטטטען קאנדידאטען אוטאהטטע אנדעס־ ווארדען. דער פריינגלאס־ מענג עקעלערדענגדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאראיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מטטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטטעטטען הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

אים נ־ י־ ט־ ר־ א־ ר־ האמטאג. וויא דיא פאנכלאוטטמען זיך מט דען אנטטעטטען פערבונ־ דען האטטען, איזט דיא אנטטעטענדע פראנקהייט אם אנטטעטטטטטען אהגע אינגהרום נעבליבענען. אין וואנ־ וויטטעטע האט צוויאר דער פאפרערער פ־ אבבט פערזוכט דיא אנטטעטטטטע פאהנע צו עדדעכען. ער אוט אבער פאן דען נעאבטטעטען נטטבבעדטצער וויטמאר פאן שי מאנ־ ג־ ל־ שאגען ווארדען. נור אין סנטטע האבען דיא אנטטעטטטטטען אנדידאטטען פאפרערע ווטמאנדי דורכצו־ ב־ ינגען; וואהרטטיינלך ווירד יעדאך זיין גענגער קאלמאן זיעגען.

אים אנ־ נ־ נ־ ג. א־ ל־ ט־ ע־ נ־ ב־ ו־ ר־ ג ווירד בע־ ריכטעט: דאס קאמטט דער לבעראלען פארטיא דעס אונג. אלטעגבורגער בעצירקעס פראטטטטט אין שאדען אטסדריקען גענען דאס פאפרעגדע דעס אנטטעטטטטטען קאנדידאטען אוטאהטטע אנדעס־ ווארדען. דער פריינגלאס־ מענג עקעלערדענגדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאראיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מטטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטטעטטען הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

וואהלבעוענגנגן.

אים ס־ ע־ נ־ ס־ ע־ ש־ ווירד בעריכטעט: מאן מאג נאכסט אם 11 אוהר לאנגטען אים האר־טעזא־ וואשאהרהעלי 64 מאגן מיינטיג אין מערנסטע אן. פערהאפטעטען דיא רעדעכטפאהרער אונד שעלדר־ טען דיא רוהיג וועדער הער.

אים מ־ א־ ק־ א ווירד בעריכטעט, דאסס עס דארט בייא דער פאראגאסטרעדע נעדרעגן ט־ א־ נ־ א־ ר־ ק־ יס עבענאללס צו בעדייערליכען קראפ־ וואהللען נעקאמטען. דיא פארטיא ס־ ע־ ל־ ל־ ס וואהللען אנגארכי נעוואהלטוגס אם שטרעבען היג־ דערן. דיא שנאדרמעריע מוסטע אם דער דיעטע־ וואפפען בעבריך מאכען אונד עס קאמטען איינע פערוואונדונגען פאר.

אים מ־ א־ ל־ א־ ש־ ווירד פאן אייגעס זאגט־ מאג אין וואכטרעס שאפפענגעגענען ארגען שאנאיאל בעריכטעט: בדטנג נ־ ו־ א־ ר־ דער לבעראלע קאנדידאטען דעס הונא מאאיר בעצירק־ קעס, בעגאנג זיך זאגנאאר אין בענלייטונג צאהל־ ריכטער וועהלער נאך קיש־קא־אש, וויא עס זיינע פאראגאסטרעדע העלא. דיא אבער דען צור אוג־ אבהנגנגקיטסבארטהיא נעהאריגען אנטטעטטטטע־ שען וועהלערן דורכאוס נים נעפאללען וואהللען. וויא לערטמען אונד באלד קאם עס צו אייגער פלעג־ קעליא צווישען בייידען פארטהייען. דיא נעטטטהער וואהרען זעהר ערגענס אבער שליעסליך נעלאנג עס דאך, זיא צו בעוהרהנגען. נאאיר בעגאנג זיך דאגן נאך וואהדקרעס. הער אבער קאנגטע ער נים צו ווארטע קאמטען. דיא ווילדע מענגע שריא אונד לערמטע. אוך דיא ערמאהנונגען דעס שטהللיי־ טערס אנטווארטטעטען זיא מ־ט האגיגשען נעיאהלע. דאריוך וואהרדע דער הויפטערעלפהרער אין האפט נענאמטען. הערבייבער עטטאפרט ערבראבך דיא אייגענע נאמען דעס נעטטטטעהרטטטטטטטען אונד וואללטע דען קאמטעס בעפרייען. דער אוך אין וועהרענד דער הטטער דעס נעזעטצטעס. דער יום־ מטטטטטטטער פ־ ו־ ל־ ל־ ר־ קין וואט דאריבער פערלאר־ען האט.

וועהלען ווער אלזא לבעראלע מענגער. אונד קעמפפען ווער נענגען דיא רעאקציאן? ווענן אבער אין אייגעס בעצירקעס נור זאלכע קאנדידאטען אוגס־ טרעטען, דיא אין אלגעמייגטען נעשעלליכ בעפרעכטען, דא עס אנטאהרטען ווער אונז דער וואהל. פ־ ייליך קאנן עס אונז דאביא געהען, וויא דעס דייזענדען. דער פאן אייגעס שטאאטסגרייבער אנגעאללען ווערד אונד דער אהם דיא וואהל לעטטע. דיא מאאטע אוס־ צולעערען. אדער אייגע קונדע אין דען לייב צו בעקאמטען. אייגע זאלבע וואהל מהטט וועה! וו־ א אבערהייטט דיא דעטטעהרונגען וואהللען נאר פיע־ לען וועה טהון ווערדען: אייגנעשלאגענע קאפפע־ צעריס־ינגעטע ריקען. שטאפ־ערען אונד שעלט־ ווארטע קאנן נים יעדער פערפאנגען דער נים דאראן נעוואהנט איזט. דער אנטטעטטטטטען אבער ווערד אן אייגעס שטטעגעלכען דורכאללע ליידען; פאן 34 אנטטעטטטטטען קאנדידאטען האט נאך בז־ יעטצט מאאטס קיין אייגנצער האפפענונג דורכצוקאמ־ מען. הייגגענען אבער איזט דען בז־ יעטצט אוגס־ געטערעטענען 12 יידישען קאנדידאטען צום נאאטטען טהייל דיא מאאיטטע נעזיכערט!

אן וויגשען ווער דען: דאסס אגגזערע גלוי־ בענסבריידער אהרע וואהל נים צו בעריינען האבען?

וואהלבעוענגנגן.

אים ס־ ע־ נ־ ס־ ע־ ש־ ווירד בעריכטעט: מאג מאג נאכסט אם 11 אוהר לאנגטען אים האר־טעזא־ וואשאהרהעלי 64 מאגן מיינטיג אין מערנסטע אן. פערהאפטעטען דיא רעדעכטפאהרער אונד שעלדר־ טען דיא רוהיג וועדער הער.

אים מ־ א־ ק־ א ווירד בעריכטעט, דאסס עס דארט בייא דער פאראגאסטרעדע נעדרעגן ט־ א־ נ־ א־ ר־ ק־ יס עבענאללס צו בעדייערליכען קראפ־ וואהللען נעקאמטען. דיא פארטיא ס־ ע־ ל־ ל־ ס וואהللען אנגארכי נעוואהלטוגס אם שטרעבען היג־ דערן. דיא שנאדרמעריע מוסטע אם דער דיעטע־ וואפפען בעבריך מאכען אונד עס קאמטען איינגע פערוואונדונגען פאר.

אים מ־ א־ ל־ א־ ש־ ווירד פאן אייגעס זאגט־ מאג אין וואכטרעס שאפפענגעגענען ארגען שאנאיאל בעריכטעט: בדטנג נ־ ו־ א־ ר־ דער לבעראלע קאנדידאטען דעס הונא מאאיר בעצירק־ קעס, בעגאנג זיך זאגנאאר אין בענלייטונג צאהל־ ריכטער וועהלער נאך קיש־קא־אש, וויא עס זיינע פאראגאסטרעדע העלא. דיא אבער דען צור אוג־ אבהנגנגקיטסבארטהיא נעהאריגען אנטטעטטטטטע־ שען וועהלערן דורכאוס נים נעפאללען וואהللען. וויא לערטמען אונד באלד קאם עס צו אייגער פלעג־ קעליא צווישען בייידען פארטהייען. דיא נעטטטהער וואהרען זעהר ערגענס אבער שליעסליך נעלאנג עס דאך, זיא צו בעוהרהנגען. נאאיר בעגאנג זיך דאגן נאך וואהדקרעס. הער אבער קאנגטע ער נים צו ווארטע קאמטען. דיא ווילדע מענגע שריא אונד לערמטע. אוך דיא ערמאהנונגען דעס שטהللיי־ טערס אנטווארטטעטען זיא מ־ט האגיגשען נעיאהלע. דאריוך וואהרדע דער הויפטערעלפהרער אין האפט נענאמטען. הערבייבער עטטאפרט ערבראבך דיא אייגענע נאמען דעס נעטטטטעהרטטטטטטטען אונד וואללטע דען קאמטעס בעפרייען. דער אוך אין

דער טהאם אוך בעפעהל דעס נעמינדעריטערס פרייזגעלאסען אונד מט אדרעגצעריייסענדעס עליעגרזען עמפאנגען ווארדע. דער פרייזגעלאס־ מענג שריי אונד לערמטע ווענגס אם אנדער אלס אייגע אייגע אדס־ ציפאר; עס זיא אידס — ואנטס ער — אונרעכט געשעהען; דיא הערדן האבען פורכט. שטימדען ווער דאס אייזען, זא לאנגע עס וואהס איזט. שלא־ גען ווער דיא הערדען! דעס נוטען ראשהא פאלנטען אוך דיא וואהקרעטער. זיא שטרעבען זיך אונטער ווילדגס נעדיכל. מט שטאקען, נאבעלן, רעבען אונד צייגעלן בעוואפפנעט אוך דיא מיט כאראשער אונד כאלאשטאער. דיא ווייבער וואר־פען דען וואפ־ מען אין עקעלערדענגדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאאיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מטטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטטעטטען הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

אים נ־ י־ ט־ ר־ א־ ר־ האמטאג. וויא דיא פאנכלאוטטמען זיך מט דען אנטטעטטען פערבונ־ דען האטטען, איזט דיא אנטטעטענדע פראנקהייט אם אנטטעטטטטטען אהגע אינגהרום נעבליבענען. אין וואנ־ וויטטעטע האט צוויאר דער פאפרערער פ־ אבבט פערזוכט דיא אנטטעטטטטע פאהנע צו עדדעכען. ער אוט אבער פאן דען נעאבטטעטען נטטבבעדטצער וויטמאר פאן שי מאנ־ ג־ ל־ שאגען ווארדען. נור אין סנטטע האבען דיא אנטטעטטטטטען אנדידאטטען פאפרערע ווטמאנדי דורכצו־ ב־ ינגען; וואהרטטיינלך ווירד יעדאך זיין גענגער קאלמאן זיעגען.

אים אנ־ נ־ נ־ ג. א־ ל־ ט־ ע־ נ־ ב־ ו־ ר־ ג ווירד בע־ ריכטעט: דאס קאמטט דער לבעראלען פארטיא דעס אונג. אלטעגבורגער בעצירקעס פראטטטטט אין שאדען אטסדריקען גענען דאס פאפרעגדע דעס אנטטעטטטטטען קאנדידאטען אוטאהטטע אנדעס־ ווארדען. דער פריינגלאס־ מענג עקעלערדענגדע דיינגע נאך. פיעלע ווארדען פערוואונדעט. נאאיר אונד זיינע אנהענגער ער־ גריפפען דיא פלוכט, זיא מטטטען אבער פאר דעס דאר־פט האלט מאכען, אם אדדיע פערוואונדעטען צו וואפען אונד צו פערבינדען. נאך נאכעדעס אונגלוק וואדדע פערהוטעט. דאס דער כאנדדאס מיט אייגעראבענען הענדען דיא דיינ־ גען באם, נים אנס דארפ צוריקזומעדדערן אונד אן דען קראוואלמאכערן מיינע ראבע צו נעהמען. אנדעססען כאס אין יודע אים דעס דאר־פט אפהעלאן הערבינגעלוידפ אונד פרעדהלטע. דיא אנטטעטטען הטטסטע דיא נעשעפפטע ערבראבען אונד דיא יודען בעריכט. שההרבטבער אטוואש מיטטע זיך אייף שליכטיגען פלטטען, ער פער־ לאנגטע זאפארט מיליטער פאם וויצענבשאפן. וויא מאן מעלעגראפ בעריכטעט. אוטט דיא פלינדע־ רונג דער יודען אם לעטטען אינגבליק דורך דיא שנאדרמעריע פערהינדערט ווארדען, נור אין לאדען וואיידע נעפלינדערט.

נייער ראָמאַן!

אין דעם הייטיגן אָפּלייגאַן בעגינען ווייר איינען האָבסט שאַנגענדען ראָמאַן אונטער דעם טיטעל:

„דיא פריידהאָפע.“

דער דאָס אינטערעסאַנט דעם לעזערס אומטער מעהר אין אנשליס נעהמען ווירד. יע ווייטער ער אין דעמזעלבען אָפּשניטעם, וואָרויף ווירבע־אַנגערעט אויפטערקוּאָם מאַכען.

פערלאָזונג

דער טריעסטער־לאָזע.

ביא דער אם 4. יוני פאַרגעגאַמענען ציהונג דיעזער לאָזע פיעל דער הויפטטרעפער מיט 21.000 נולדען אויף נו. 11259; פערנער געוואָנגען יע 1050 נולדען: נו. 6401 16203 10597 6401 אונד 17445: יע 525 נולדען נו: 4983 10491 11112 11456 אונד 19511; יע 210 נולדען נו: 7325 9545 13175 14398 14632 14658 14799 21950 20923 אונד 22113.

לאָטטאָ־ציהונג פאָם 7. יוני.

בודאַפעסט	16	37	68	30	44
לינץ	67	19	6	33	12
טריעסט	43	10	12	42	25

פערانטוואָרטליכער רעדאַקטעור:

יקותיאל הלוי לעדערער.

נעשעפטסבעריכט

מעדאַרדי־מאַרקט וואָכע.

נעטרייד־נעשעפט. פאָן ווייצען וואורדען 110,000 מעטער צענטנער צום פרייז פאָן 9.40 ביז 10.20 גולד.

קאָרן 7,90—8.20 גולדען.

נערסטע פוטטערוואַרע 7.80—8.20 גולד. מאַלט־וואַרע 8.75—9,50 גולד.

האַפער 7.85—8.15 גולד.

קוקורוזע 6.40—6,55 גולד.

רעפּס קאָהל 13.50—13.60 גולד.

רעפּסקוכען 6.25 גולד.

ריבאָל אָפּפעלס אָפּפּיטס —,39 גולד פער 100 קילאָגראַם.

מאָהן, נרויער —.27 גולד. בלויער גולד 30—31.00

קומעל 29.28 גולד.

אנני־וויקען —,— גולד.

וואַכס ראָטער —,— גולד.

האָגנ נעלייטערטער 34—35,00 גולד.

צוועשקען. נאָאַס שלויסען 20,30 של. פער־בישע 16.50 של. אַט בודאַפעסט.

צוועשקענסוס (לעקוואר) סלאָוואַקישער —,20—21 גולדען.

מעהל־פרייזע פער באַלען צו 100 קילאָגראַם אַט בודאַפעסט, גולד:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	8½
18,30	17.80	17.30	16.40	15.80	15.00	14.30	13.60	13.00	12.00

גולדען.

קליע פיעג 4.40 גולד. נאָאַבע 4.70 גולד.

שפּיריטוס. ראָהוואַרע אין ראַפינעריע 28.25—,— גולדען נאָאַס 28.75 של, אין קאַנוס 29.25—,— של. פערסאָנאַל־שפּיריטוס 33.00—33.25 ראַפינאַד 30.50—75 של פער 10000 ליטער־פּרעצענט, אָהנע פאַס. עקסטראַקטעד.

עקסטראַקטעס אַמעריקאַנישעס אונפערפאַלש 24.00 נול. פער 100 קילאָ.

אונשליטס (חלב) 47,0—48,00 גולד.

שפּעצרייוואַרען. צוקער ראַפינאַד 42.50 של. מעלעס 38.50 של. מילע 37.50 של. ווירפעל־צוקער 43.00 גולד.

הייפע. ווייר נאַטירליך פער פאַאַר אונגאַרישע קוה הייפע 23—25.50 גולד. אָפּעניטיש טראָקענע 30—34 גולד. ראַפינירטע 10.50—14.50 גולד. — קאַלב־פעלל אָהנע קאָפּפע —,— גולד. פער 56 קילאָ.

לעדער־נעשעפט. נעמאַקטעס פּפּיזלעדער פאָן 25—28 קילו 168—174 גולד. אינגאַל פערזעטעט מערצען פאָן 10—16 קילאָ 168—172 גולד. צווייטאַל פערזעטעט מערצען 17—20 קילאָ 166—168 גולד. דריטאַל פערזעטעט מערצען 22—24 קילאָ 172—175 גולדען. —

אָבערלעדער: קוה־הייטע נעגערבטע 5—6 קילאָ 245—255 גולד. נעגאַבענע 7—6 קילו 185,00—195.00 גולד.

קאַלב־פעלל. בריוע 455—475 גולד. נעגרבטע 350—385 גולד.

הילזענפרוכטע: נאָאַס ווייסע באָהנען 9.00 9.50 של. בריוע באָהנען —,— ביז 10.00 של. צוועיגעל 10.75—11.50 של. נעשאָקטע 6.50—7.00 של. ערבזען 9.00—11.00 של. נעשעלטע 14.50. לינזען 9.00—18.00 של. יע נאַך קוואַליטעט. הירזע 7.00 של. הירזקערן 12.00 13.50 של. (אַלעס פער 100 קילאָגר.)

וואָלל. דער נעאַמסטאַמאַטען איבער 250 מט עצטר, אונד צוואַר: — מטר צטר: מעסטלעטע שטוואָללען —,— של. 50 מטר צטר: נעריגערע איינ־שורען 60—63 של. 400 מטר צטר: מעסטלע אינשורען 68—70 של. 200 מטר צטר: צעבראָכע־צווישען הינטער־וואָللע 62—63 של. 50 מטר צטר: שרעיס־צווישען ווינ־טער־אונד וואַסטעוואָللע 68—75 של. — מטר צטר באַנאַטער צינאַא —,— של. — אַللעס פער 56 קילאָ.

מעסטער שלאַכטפיעה־מאַרקט.

ביא דעם אם 5־טען ד. ד. דיער אין סחסט אבגעראַלאַטע־נען וואַכעמאַרקטע וואורדען 1293 שטיק נאַאס־ אונד 755 קלייג־פיעה צו מאַרקטע געבראַכט. הייזאָן וואורדען פער־קוטסט: 9 שטיק שטייער, פער שטיק פאָן 120—280 גול־דען = 749 אָכסען דאס מאַאַר פאָן 160—380 גולד. 415 קוהע, דאס מאַאַר פאָן 140—340 גולד. 145 מעלק־קוהע דאס מאַאַר פאָן 160—300 גול. 183 שטיק בייסעל, דאס מאַאַר צו 140—245 גולד. 755 שטיק קעלבער, דאס שטיק פאָן 7—27 גולד. — שטיק לעמעער, דאס מאַאַר פאָן —,— גול. פייניע פער 100 קילאָ: אָכסענפלייש 57—59,00 גולד. קוה־פלייש 56—57 גולד. קאַלב־פלייש 50—55 גולד. אינד ביסעל־פלייש 45—47 גולדען.

וויכטיג פיר ליידענדע.

ברוכבאנד מיט ברוכשטיצער.

אונשעטצבאר גינסטיגע רעפּנדונג.

דיעזע ברוכבאנד איזט נאך איינעם אינערער בע־הויפטעטטען פערזיגען, דערען פּראָפעסאָר דר. קעזמאַרסק דעראיים קאָנסטאַטירט, דאס זיך דאסזעלבע נאָכען דעם קאָפּפער אנשטאָנט אינד קאָנן דיא פּלאַטטע נאָכען נאך לאָגען, ריכטיג אונד נאָאַס מיט בעקוועמלעכקייט נעפאָרמט ווערדען. דיעזע ברוכבאנד איזט מיט אינעם גרויסשטער פערזיגונג, וועלכער אויף דען קאָפּפער, הויפטזעלך אבער אויף דען בוך אינע אנגעגעבען וועלכעמ דיעזע אינד, וואָרויך דער קאָפּפער, וויא אויך דער בוך נין אין שווייס נעראַטהען אונד דאהער פאָם נעזונדהייטסשטאַנד אינס אַלס אונשעטצבאַרסטע עפעקטען נעגאַנגען ווערדען קאָנן.

דער ברוכשטיצער שטעהט נטם אַللען דען בוך פאָר שווייס, אונדערן העלם אויך פאָם בוכבאנד אינד דען שווייס פערזיג.

פרייז:

הערען־אָדער האָסען־בוכבאנד:

אינגלייטיג . . . 5 של. | צווייטייג . . . 10 של.

צו האבען נור בייא דער

ערסטען בודאַפעסטער באַנדאַגען־פאַבריק.

נייפעדעראַלאַנג: קאָלוּנפּאַמיי ג.

בעשטעللונגען אויס דער פראָווינץ ווערדען אויף דאס פּעקסליכסטע עפעקטואירט.

בודאַפעסטער באַרזענכורזע פאָם 6. יוני.

לאַזע.

1854	ער 4 פערצענטע שטאַמפּלאָזע	75	124
1860	ער נאַטע לאָזע	75	135
1860	ער האַלבע	—	145
1864	ער שטאַמפּלאָזע צו 100 גולדען	—	170
1864	ער צו 50	—	170
	קרעדיטלאָזע	75	175
	דאָנאַ־דאַמפּשפּאַרטס־לאָזע	60	116
אונגאַר.	פּרעמיע־לאָזע צו 100 גולדען	15	60
	האַלבע צו 50 גולדען	80	117
פּרייסטאַאַר־		20	116
	וויינער קע סטאַל	00	128
	פּרייסטער צו 100 גולדען	—	130
	קאָמע רעגענשטיינע	37	—
	פּרקלען	00	21
	אינסבריוקער	00	19
	סלאַר צו 40 גולדען	25	42
	קנעלעוויטש	10	19 50
	קראָטיער	20	17 50
	אָסנע	40	44 5
	סאַלסס	40	38 25
	רודאָלפס	10	19 00
	פאַלס	40	— 55
	וואַלצוגרעב	20	23 50
	סט. נעגאַס	40	48 75
	סמאַטס־וויער	20	— 23
	וואַלדשטיין	20	— 29
	יונגרייטשען	20	38 60
	לאַטאַבער לאָזע	20	23 50

ווערטה־פאַפּיערע.

אונגאַרישע גאַלדרענטע		—	92
אונגאַרישע פאַפּיער־רענטע		90	88
אונגאַרישע נרונדענטלאַסטונגען		60	101
עקספּעריר־נאַאַמאַער		50	101
וויינבענטיגונגען		25	101
נאַלאַיטשע		—	100
נוקאָוויטער		—	101
אונגאַרישע אייזענבאַהן־אַקטיען		50	142
וויינבעהנען־אַכראָנונגס־אַרטאַזיאַנען		25	98
סאַאַרשטיינע דער אונגאַרישען באַדענקרע־			—
דיס־אַנשאַלדס צו 5% פּרעצענט		—	101
דעפּאָזיט דער אונג. הנאַאַסט־באַנק צו 5½%		50	101
דעפּאָזיט אַللגעמע. באַדענקרעדיס צו 5½%		50	101
דעפּאָזיט צו 5 פּרעצענט		25	98
דער אונגאַרישע־גאַליצישען		50	98
דער נאַדאַפּעסטער		—	97
אסטערייכישע קרעדיט־אַקטיען		—	310
אונגאַרישע קרעדיט־אַקטיען		—	311
סערבישע 3% אָבלעגען		50	32

נעלד־בוריזע.

וולבער־אַשיא		—	100
דוקאַטען		76	5
אסטערייכיש־אונגאַרישע 8־גולדען־אַלד־			
שטיק (20 פראַנקס)		67	9
נאַאַלטאַנדער		93	9
דייטשע ריישסמאַרקנאָטען		60	59
דייטשע מאַרק־שטיק		92	11
רוסישע אַסיגנאַציאָנען		1	23

פּרוכטפּרייזע דער קאָרנדאַللע פאָם 6 יוני.

פערשידענע נייאנקייטען.

* (איין עדלער מאנגאט) באראן פראנד ווי האט יינגסט ווייגן 77-טען געבוירסט. מאן געווערט. ביא אולעבער געלעגענהייט ער דער יודענגענדע אין וואלאק — וויא איין שאמאס. שלאק שעדמה — 1000 פל׳ צום בייע אייגער נייגן מינאגאע געשענדעט. דער עדלע מאנגאט איזט אבערהויפט זעהר וואהלטהעטיג אונד גראסמוטיג. אונד זיגד פעלדע בעקאנגט, וויא יידישע שריפט. שעללער פיר יידישע ווערקע, דיא אידם אי־בערריכטען). נאהמאהמע סומטען מאן אין ער־הייעלטען, וויא זיא מאן רייכען יודען זעהר זעלטען גענעבדען ווערדען.

* (איינע מאהלצייט אמוואש צו ערהרען). אין אמוואש. מארטהיא אין דער עריזאבעטהשאדט האט דיעזמאל אבענד אין איינעם גאסטען דעם שאדטוועדכנעם איינע מאהלצייט גענעבדען, אין דער 1200 פערזאנען אן דען טישען זטעענד פראסיין האסטען. איינע הוב דערט שאנדען נאך צווישען דען טישען. — עס הערשט איינע גראסע בעגייסטערונג אונד דיא געווייסהייט פאר, דאס דיא פארטייא ביא דער וואהל זיעגען ווערדע. אמטווש אנדט: „איך בין מאן דעם זיעגע שאן איבערצייגט, אונד בימטע דיא וועהלער, דאס דיא דיא אונדערגעב דער גענעג. פארטהייא נימט בעקאנטט אונד דיא רוהע מן קי־נען פייין שאפרען מאנגן. ווי ווערדען זיעגען אהנע פעהל. אבצייאר דיא אנטסטיטשען דעטצעגן גענגען מיך נאך פארטעמערבען ווירד, זא האבע איך דאך נעזונדען, דאס איבעראל וואהרן איך קאם דיאזעלבע בעגייסטערונג האבען; — אין מישקאלץ אין וועסטס אונד אנדערסוא. איך שליעסע דאריס דאס דער אנטסטעמ׳מונס מיך שאנט. איך אבער שאגע דענזעלבען דורכאוס נימט!“

* (דרעלל אזעבערג. באט מאן.) דער מעמעשוואערער נעריכטסהאף האט־טע אבער דיי יולוס האזענבערג 2 אהדרע נעפענגנ־נישסשאפט פערהאנגען; דיא קאנגליכע אפעלע האטטע זיא אין 6 מאנאטע אונד דיא קאנגליכע קוריע האט זיא אין 1 יאהר שאטטענגעפענגנישס פערוואהרלט.

* (פראצעסס שעללמאכער.) אם 9. ד׳ בענאגן אין וויען דיא שלוסטפערהאנדלונג נעגען הערמאנן שעללמאכער, דען מארדער דעם פאלייצייבעאמטטן בלאך. סטט שאלאגנפאלענס קאפפע אונד סטט פערבאטטערער מינע צו שעראב־טעטע פער דאס פוביליקום וועלכעס אים אזאלע דערעמפעלט וואר. ער האט אויף דעם פיינען גע־זיכטע איינע נאראבע, דורך וועלכע ער ערקאננט ווארדען איזט. ער האט דען מארד אן בלאך איינ־געשאנדען, דאך לייגנעטע ער אן דעם מארד דעם באנקיערס אייזערנע שהייזלענגאסטען צו האבען, אבער אויך דיעזעס פערבראכען, איזט איהם אויף מעדיזאבע ארט נאכגעווייזען. פערגעב דאך ער אויף זיינער פלוכט דען ארבייטער מעלאן אנגעשאס־סען, וואס וא״פעל אלס מין מארדפערזוך איזט. אויף מאנכע פאאנגן דיא דער נערכטסהאף אן אידן נערכטעט, ווייל ער דורכאוס קיינע אנטוואר־טע גענבען. אם שלוסטע דער פערהאנדלונג בימטע־ער — דא ער שווער אויס־שפרייב — איהן לעזען צו לאסטען וואס ער זיך אויס־געזטעצט האט. ער פאנגט דאנן צוליידד דאגט אן. דאסס ער אן קיינען נאגט גלויבט. ווייל ער בעווייזען קאנן דאסס קיינער עס־בימערט. דאנן לייגט ער וואס אללע פאצייאלס. טען טהין, פאן דער בעדרוקונג אונד דען לייידען דער ארבייטער. פאן דעם אנרעגט דעם איינגע־מהטסס אי׳ ווי. דער פ״ערזידענס זאגטע אידם, ער מאגע לייבער נימט לעזען, דא ער מיט יעדעס זאגטע עוואס שווארבארעס פארבריינגט. אם 10 פעללטע דער נערכטסהאף דאס אורטהייל, וועל־כעס אויף דען מאך דורך דען שראנט לייטעט. שעללמאכער זאגט: דאס פערבראכען אין בלאך וועלכעס בי בעגאנגען האבע אונד דאס פערבריינ־גען אין אייזערס. זינד בעווייס שערקליך. אבער יעמאס פערבראכען, וועלכעס דיא נעזזלשאפט אן דעם קינדע דעס אבריגעס שאן אם מטטער־לייבע פערבראכט, איזט נאך שרעקליכער.

* (איזראעליטען פאלעסטינ־גאס.) איינער דער פ״אפעסאריען דער אללאנגע, וועלכער דיא שאדט חברן אן פאלעסטינא בע־זוכט, אונדטע דעם צו קאמטט איינען בעריכט אי־בער דיא ארטיגע איזראעליטישע געטינדע: חברן איזט איינע צעמלדט מרייגע קלייגע שאדט מיט זיינען דונגלען, ווינקליגען אונד ענגען נאסטען, זיינען מעדערע שאפקווערטע האהען דייזגען. דיא ווא אלטע פ״אפעסונגהווערקע איזטזעהן, זיינען מיעפדונקלען לאדען אונד זיינען הייפען שמוטיג. דיא בעפאלקערונג בעטערגנס — ווא עס הייסט — 40,000 זעעלען, וואהנטער 1000 אזראע־ליטען, קיינע כריסטען. דיא מהאמעדאנער נעבען זיך דעם אנדעל מיט הייזען אונד בזיטוואללעט־געווענען הין. דיא הייטע דיינגען צו אידרעס שה־ווערק, דען פאפיגען אנגאפפעלן, אונד דיא בוים־וואללנגשאפפען. בלוטע גאפפערבס. צור אנפרעד־גונג בלוטער ראסע, דעם הייסבעקרייזונגשטיק דינען; דיא ריייסע יוגנדויא הינגעגען וואללטע דען אויס־געצייכנעטען מאגן נימט בלאס לייכטען, דיא ווייטעטע איהן גאנץ צו בעזיטצען, אונד זא וואיזט דער שואטכע פונקע דער לייבע אין עסאפ׳ן אנדאנגען אונד אין דער פאר־דעם גיפהלאללען מאנגע פראגא דיעזע אונפרקגנגנאר־גייגונג דער שאנדן בייגעגעטטטטטאבטר וואהל, אבער בייזע דאכטע נימט אן דיא ווייטע קלופפ. דיא דיא פרענגע־פיינען, דער פ״ייע לוסטע קרייגנגען דיא גייגונג דער יוגנדן לייטן, אונד בעשיטט זיך דא נאך פערר צו שטייגען; דער בייגעדע ווייגלינג לייכטע דיינגען פ״ייגר אייגנג אונד וואיס, אונד ער האטטע שפפטס בעלעגענהייט נעווזט, דיך אייגם דאנקבאר צו צייגען פיר דען דיינגסס, דען דיינער אייגם אייגסס דעלייסטעס.

בדוראדר דעפפטע אייגן אייגסס אוים דער נעוואלט פיאנגאשטער פאלאדאמען, דעסהאלב עדהאב ער דיא מו־גנגנ בדוראדרס בי זיגם הייסבלל אונד הייסבע דעסטן אפפפטרקיים אונד דעדליכקיים, זא אפפ ער מיט דער קוגגע אללגיין וואר.

ער זאה נאר קיינע שווייגגקיים, קיין הינדגגיגסס, דאס זיך דעם גליקע דיינגס פ״ייגדס עגפגגגען עגפללען קאנגגן.

דען פ״ייגר הילפ ער פיר נבעלדדס אונד ליייס דאגגו צו בעזיגגגען, דען יידישען גלוביגגן מיט דעם כריס־פגגגוגגס צו פערבוישגן.

דער אנקעל, מיגגגס ער, קאנגגס קיגגגן בעסגגגן מאגגן פיר דיגגג מאכטער וגגיגגגגן.

נאר אפפ האפפטע פ״ייגר, דער דעם פ״ייגדס גליק דעם ליפפטגגגס. דאס איגגפארגגגע הפפטע, מיט עדוארד וגגגגגן דעם וואס־פגגבגהלפגגס. דער פ״אגגע וגאגגן דער צווגגגגגוגגגער אגבערהויפט דיא גגאגגע שאגגהייגגגגג

פינף אַרבייטער אונד דער נאַכטוועכטער, לעצט־מערער אין הויפטקאַרטעש נאַוואַרק אונד דער אינגינע. וועהלער אין דער מענגע. נעמאַרטעש אונד פיער אַנדערע פערוואונדעט פערוואונדעט וואַר־דען. דיא זאַפאַרט אינגעליישעש אונטערזוכונג האט ביזהער פרגעבען. דאַסס דיא דאַמפאַרבייטער פאַן אייגנע קראַפט דער איסערבאַן לינקען, איינגעס אין מינדעסטענס אנזעסנען בייריער נאַמענס יאַזקע האַאז, דען גנוצען מאַנ מיט באַראַמזיין מראַפטיר אונד נעהעקטעש וואורדען, יולוים האַר־וואַסה אונד עפעריך סוויאַכ דאַס שפרעכען אונ־מאַגליך צו מאַכען. יאַקאָב האַאז אונד זיין ברודער (צוויי יודען) זינד אויך שאַן איינגעשפערט.

•

נאַך עסמליכען פעלגנרעססען איים דעס אייזענבוהנער קאָמפאַמאַס, דיא אבער נאַך מיינע דע־מאַלס עפטהאַלטען, זינד אין מעהרערען וואהרבע־ציטקען דיעזעס קאָמפאַמאַס גראַסערע קראַוואַללע אונד אונרוהיג פאַרגעקאָמען, וואַבייא מעהרערע פערזאָנען שווער פערוואונדעט וואורדען.

•

דער פינסטער דעס אינגרע האַס, מיט הינ־וויין אויף דען איינען מאַנ פאַר בענגען דער וואַר־לען פאַללגנדען פייערמאַנ, נייערליך דיא בעזאָר־דען אַללער מיניסטיען שטרענגע אנגעוויזען, אַל־לע פרעווענטיוואַכרעגעלן אין טרעפפען איים פיער־נעיע קראַוואַללע זיכער צו פערהינדערן.

•

אין אַרעשהאַזהאַס דיא ליבעראַלע פאַרטייא איים גרייבעלטינגיס קיינען קאַנדידאַטען אונדערשפּלען, אים אַרבעסיס דאַרי אייגען נע־נענקאַנדידאַטען צו געבען, האַט דיא אונבעדייטע־דע אנטיסמיטענפאַרטייא דען דיעזיגען וואַנדי־פפאַרדער יאַזקע וועדעש צור אנגאַהמע דער קאַנדידאַטען אונדערגעפערדערט. וועלכער דיא קאַנ־דידאַטען איך אנגאַהמ.

•

דאַס פרעזידיום דער גראַסווארדיינער אונאַב־הענגיגקייטספאַרטייא עראַהעלט מאַנאַנ דיא מע־לעגאַרישע אנזאַהלען פאַששיסטס איך דען אידס מיטגעזאַהלטען בעשלוסס. לייט וועלכעס קאַש־שוטס פאַן דער 48־ער פאַרטייא אלס נעגענקאַנ־דאַט פאַלאָמאַן מיטאַס אויפגעשטעללט וואורדע. דאַס שעלגראַמס לוטעט וויא פאַלגט: „דיס פרעזידענטען דער 48־ער פאַרטייא אין גראַס־וואַרדיין, איך שטוינע: דיא דער 48־ער. מיין אונ־פערגעזעלליכעס פרינציפּ אין גרינאַנזרעגיערצ־אַששוטס.“ — גלייכצייטיג איזט אויך אין שייבען דאַגעל אראַנגס אנגעלאַנגט, אין וועלכעס ער דיא

פאָלליטאָן.

דיא פריעדהאָפע.

(1-ster פאָרטזעצונג.)

וועלכע שעדיר קאָנן דיא פיינדען דעס וויידערזי־הענס שלאַגען? לאַנגע הינ דיא אינגעליקליכע מוטטער אין דעס וואַנדע האַלז אונד וויינט פיינדעטהרענען: דיא אַלדע פרוי. דיא עוואַכסענע שוועסטער הילפט איינע בייהנד אָפען, אונד אין אירהנד נאַפען בלוטיג אינגען גלענצענדע וואַנגע; דיא קליינע נעשוויסטער הייסטען פראַהלאָקענד אום דען פאַרגעהטען ברודער. מיט קינדל־כער שאַרפע אַנגלרענע נאַגען אין דער אַרבעטס בעוואונדערונג, אונד דער אַלטע נאַהמען עראַהב דען נאַס־סען בליק נאַך אָבען אונד שפּראַך מיט אונדאַכט:

„נעלאָבט ביזט דוא נאַמען, דער דוא מיינע אינגען נאַך מאַל דען זאַהן ערבליקען לעסעסט!“ דאַנן נעהרעטע ער זיך דעס זאַהנס לענגע בייהנד דער הענדע אויף דעסען הויפט אונד שפּראַך:

„נאַמען זענגען אונד בעשיטצע דיך, ער לאַסטע דיר זיין אונסליכע לייכען אונד נעבע דיר גליקזעליגקייט אונד פרייהדע. — נון, מיין לייבער זענגע, דיא אונד וויילקאָמ־מען!“ בענאַנג ער דאַנן. „וועטצע דיך אונד ערצעהלע . . . דאַך הוט האַסס דוא דאַ אין דעס הענדע הענגען!“

„נוטשע מאַטער,“ ענטגעגנעט דער זאַהן לעכעלנד.

„דאַס איזט קיין שלאַס. דאַס איזט איין ערזענגליכען מאַן אינגעהנס קאָנג.“

„מאַס קאָנג?“ פראַגטע שווינגער דיא מוטטער; „נאַמס לאַסטע אירהן לאַנגע לעבען! . . . נון נור דאַרוף אַכט, קינד, דאַס דינג איזט דא מאַן נאַלד.“

„וארנע ניכט, מוטטער. עס איזט מיין קאָסטבאַרעס גוט. איר ווערדע עס ניכט פערליערען.“

„אבער מיין אייגאַן, פאַר אַללעס וואַנס מיר: ביזט דוא דעס יידישען נעזעצע מייא נעבליבענען?“ נאַהס דער אַלטער דאַס וואָרט. „אַך ווילל ניכט דאַרס וואַנען, אַבּ דוא אַלדע דיא קליינע פאַרשטאַנען אונדערער רעליגיאָן בעפאַלגט האַסס. אַך ווייס דא, אין קרעגנער קאַנג דאַס ניכט, אונדערע פאַראַהרען האַבען צור צייט דעס קריגעס וועלכעס דען שבת עגזווייהען דירפען. נור דאַס מיינע אַך דוא ביזט אַפּסאָליוט, קאָנגס דוא דאַס אַלס ווידע?“

„ווי אַזע אַלטע מוטטער, אַלטער, אַך בין איין זאַהן דעס נעזעטצעס נעבליבענען!“

„נון נוט, יעטצט בין אַך נאַנץ הוהיג. מוטטער, שרייב פיער אויף דען הערדע אַן.“ וואַנדטע זיך נאַהמען אין דיינע נאַסטען. „בראַטע, קאָכע, קאָכע, וואַס נוט איזט אונד מהיר, אַלס ווערדע איין יה; דען ווייר האַבען אינגען וואַלכען פיערזאַאַ, אונדער עגאַך איזט דאַ!“

יעטצט וואַרען אים הויז לענגאַסס. דאַס פיער קונסטפערטיג, דער מאַן־דער שרייבלעס, דיא מאַסטען קלייד־סען, דער בענאַכבאַרטע גווירטקרעטסער וואורדע נעזעהען. דען פערזאַנגדטען נאַכטע מאַן נאַך דער דאַכ נאַכט דיא קונדע פאַן דער היסטאָריע עגאַכס. דיא קאַסטן אַללע דען נעזעטצען אונד וועגען זיינער בעדיינטעגדען שפּרע־דען פיר דאַס הומאַניטערע צוועקע אים בעצערקע זעהר־בעליעבטע אזט. פערנער פאַן דען הינבליק אויף דען אַוסשאַנדר. דאַס דיא פאַן אַנסטעמטשען וועהר־לערן סיסטעמאַטיש אויפגעהעצטע לאַנדבעפאָל־קערונג בייא אייגנס העפאַלגען וואַהלקאַמפּפּ צו קראַוואַללען זיך הינייסען לאַסטען קאַנגסט, קינג־קאַנדידאַטען אייגנשעללען.

אין אינזערעס בעצערקע הערדשטע פאַללי־שפּעגרינג רוהיג בין פאַרגעגנגען, אין וועלכעס מאַנגע אייגאַנע אים דעס בענאַכבאַרטען רוטער בעצערקע הייר אנלאַנגטע; ער בעזוכטע דען הייר־זינגען שפּאַדטפּפּפּ אונד דאַס דאַכ הערדע־ווארנע אונד דאַכטע אין דאַס אַנגעזיכט דיר־ האַר־וואַסה דעססען ליבעראַלע גזעזינגונג אלבעקאַנגט אזט. וויַ ער שראַפּפּ אבגעוויזען וואורדע: ער פערזינגט זיך זאַראַנן צום קאַנדידאַטען דער אינ־אבהענגיגקייטפאַרטייא. פאַן דעס פיר פערלאַנגט מע, דאַס ער אין אנטיסעמיטישעס פראַגראַמס אנגעהענג אַללע. דיא אנזאַוטע דעס הערדען פאַרכאַס מוס קיינע גינסטיגע נעזעהען זיין, ווייל אישטאַצי דען אנדערן מאַנ בייס דיא הייזגען שווהל־ריכטערעסטע דיא אבהאַלטונג אייגער וואַהלפּע־לאַמבוגג פיר דאַנגערפאַסס דען. 12. די אויף דעס פרייען פלאַטען פאַר דער קירכע נאַך דער מעסס־אנסעלדערן ליעס: עס איזט נאַך ניכט בעשטאַנדס. אב ער זעלבסס אדער אין אנדערער אויפגעטרע־טען נעדענקען. פאַן אנדערער זייטע ווירד נעטעלר־דעט דאַס אששאַי אייגען זיכערן מאַמאַטס עפּ־פעהלען וואַללע.

דער הערדשטע דעמאָנסטאַלגע דיא נראַסטע אויפגעגנונג, דיא פיר אַנגעגראַסס בייא דעס צו־שטאַנדען דער לאַנדבעפאָלקערונג קראַוואַללע בעפיר־דעטע ווערדען אונד עס איזט פאַנגיך, אבּ דיא בעהאַרדע דיא נאַהמען מאַסס־ערעגעלן צור פערהינדערונג דערזעלבען נעטראַגען האַט. — עס שטעהט נאַך צו בעפיר־כטען, דאַס דער קאַנדידאַט דער אינאבהענגיגקייטפאַרטייא פאַן אייגען גע־ווגנגענענענען אַס שטיכע נעלאַסען ווירד, דיא אידן שאַן יעטצט צור אבראַכונג צווינגען וואַללען אונד מיט הילפע אייגעס מהיליעס דער דשע־מרי (קליינער אדעל) אוס דער אומענגע־דען קאַנדידאַטען דער אנטיסעמיטען פאַר־טהייא איינשטיממען וועהלען; וועגן נכם דיא ליבע־ראַלע פאַרטייא דעזעס בעצערקס אין לעצט־מער שטונדע זיך אים אידהרן שלאַפּפ אויפגראַפּפּ אונד אייגען קאַנדידאַטען אויפשטעללען.

אַרטיקעל אונד דער נאַכטוועכטער, לעצט־מערער אין הויפטקאַרטעש נאַוואַרק אונד דער אייגגינע. וועהלער אין דער מענגע. נעמאַרטעש אונד פיער אַנדערע פערוואונדע פערוואונדעט וואַר־דען. דיא זאַפאַרט אינגעליישעש אונטערזוכונג האט ביזהער פרגעבען. דאַסס דיא דאַמפאַרבייטער פאַן אייגנע קראַפט דער איסערבאַן לינקען, איינגעס אין מינדעסטענס אנזעסנען בייריער נאַמענס יאַזקע האַאז, דען גנוצען מאַנ מיט באַראַמזיין מראַפטיר אונד נעהעקטעש וואורדען, יולוים האַר־וואַסה אונד עפעריך סוויאַכ דאַס שפרעכען אונ־מאַגליך צו מאַכען. יאַקאָב האַאז אונד זיין ברודער (צוויי יודען) זינד אויך שאַן איינגעשפערט.

•

נאַך עסמליכען פעלגנרעססען איים דעס אייזענבוהנער קאָמפאַמאַס, דיא אבער נאַך מיינע דע־מאַלס עפטהאַלטען, זינד אין מעהרערען וואהרבע־ציטקען דיעזעס קאָמפאַמאַס גראַסערע קראַוואַללע אונד אונרוהיג פאַרגעקאָמען, וואַבייא מעהרערע פערזאָנען שווער פערוואונדעט וואורדען.

•

דער פינסטער דעס אינגרע האַס, מיט הינ־וויין אויף דען איינען מאַנ פאַר בענגען דער וואַר־לען פאַללגנדען פייערמאַנ, נייערליך דיא בעזאָר־דען אַללער מיניסטיען שטרענגע אנגעוויזען, אַל־לע פרעווענטיוואַכרעגעלן אין טרעפפען איים פיער־נעיע קראַוואַללע זיכער צו פערהינדערן.

•

אין אַרעשהאַזהאַס דיא ליבעראַלע פאַרטייא איים גרייבעלטינגיס קיינען קאַנדידאַטען אונדערשפּלען, אים אַרבעסיס דאַרי אייגען נע־נענקאַנדידאַטען צו געבען, האַט דיא אונבעדייטע־דע אנטיסעמיטענפאַרטייא דען דיעזיגען וואַנדי־פפאַרדער יאַזקע וועדעש צור אנגאַהמע דער קאַנדידאַטען אונדערגעפערדערט. וועלכער דיא קאַנ־דידאַטען איך אנגאַהמ.

•

דאַס פרעזידיום דער גראַסווארדיינער אונאַב־הענגיגקייטספאַרטייא עראַהעלט מאַנאַנ דיא מע־לעגאַרישע אנזאַהלען פאַששיסטס איך דען אידס מיטגעזאַהלטען בעשלוסס. לייט וועלכעס קאַש־שוטס פאַן דער 48־ער פאַרטייא אלס נעגענקאַנ־דאַט פאַלאָמאַן מיטאַס אויפגעשטעללט וואורדע. דאַס שעלגראַמס לוטעט וויא פאַלגט: „דיס פרעזידענטען דער 48־ער פאַרטייא אין גראַס־וואַרדיין, איך שטוינע: דיא דער 48־ער. מיין אונ־פערגעזעלליכעס פרינציפּ אין גרינאַנזרעגיערצ־אַששוטס.“ — גלייכצייטיג איזט אויך אין שייבען דאַגעל אראַנגס אנגעלאַנגט, אין וועלכעס ער דיא